

S t a n o w i s k o
Rady „Pracodawców Pomorza” z dnia 4 grudnia 2018 roku
dotyczące warunków i perspektyw rozwoju gospodarczego kraju.

„Pracodawcy Pomorza” w oparciu o analizy gospodarcze oraz własne oceny i sygnały z rynku przewidują, że po dwóch ostatnich latach dynamicznego wzrostu, w 2019 roku nastąpi spowolnienie polskiej gospodarki. Przedsiębiorcy coraz mocniej będą odczuwać brak pracowników, zwłaszcza wykwalifikowanych, a radykalny wzrost cen energii podniesie koszty funkcjonowania firm. Ponadto w 2019 roku wejdą w życie nowe regulacje, które wpłyną na funkcjonowanie firm a niektóre zwiększą koszty działalności przedsiębiorców.

Pomimo, że planistycznie w przyszłym roku średnioroczne tempo wzrostu gospodarczego będzie oscylowało między 3,5-4,0% to kilka barier rozwoju będzie szczególnie odczuwalnych. Boom gospodarczy przyczynił się do wzrostu popytu na pracę i presję płacową. Grozi nam coraz większy **niedobór pracowników**. Polacy, którzy opuścili kraj kilka czy kilkanaście lat temu nie wracają z emigracji a problemem z zatrudnianymi obcokrajowcami jest bardzo często deficyt kompetencji. W 2019 roku należy spodziewać się nieznacznego **przyspieszenia w inwestycjach prywatnych**. Wynika to z amortyzacji istniejących środków trwałych, braku wolnych mocy produkcyjnych oraz potrzeby reinwestycji zysków ze szczytu cyklu. **Wzrost hurtowych cen energii elektrycznej**, który nastąpił w 2018 roku wynikał przede wszystkim z zapowiadanego od dłuższego czasu wzrostu cen uprawnień do emisji CO₂, wzrostu cen węgla oraz sytuacji na rynkach zagranicznych wywołanej suszą. Te czynniki, przy przyjętej strategii rozwoju polskiej energetyki, tzw. miksie energetycznym opartym na węglu i zahamowaniu inwestycji w OZE oraz coraz większej koncentracji (remonopolizacji) źródeł wytwarzania w rękach jednego właściciela - Skarbu Państwa - zdeterminowały gwałtowne wzrosty cen energii elektrycznej na rynku hurtowym. Wzrosty te automatycznie przekładają się na rynek detaliczny, co z uwagi na terminowy charakter handlu energią będzie na nim odczuwalne w 2019 roku. Skutkiem wyższych cen energii jest pogorszenie pozycji konkurencyjnej polskich przedsiębiorstw na rynkach europejskich. Wysokie ceny energii dla przedsiębiorstw i gospodarki komunalnej mogą spowodować wzrost inflacji w przypadku przeniesienia nawet części zwiększonych kosztów energii, pośrednio lub bezpośrednio, na konsumentów. Trudno oceniać zapowiedziane działania osłonowe przewidywane przez rząd, które

mimo znacznie wcześniejszych apeli naszej organizacji wynikających z gwałtownie rosnących cen energii, podejmowane są w samej końcówce roku i mają charakter działania doraźnego. **Czynniki zewnętrzne** również nie będą sprzyjać polskim przedsiębiorcom. Dla przykładu od 2019 roku nastąpi m.in. wzrost opłat drogowych w Niemczech (myto) nawet o 60%. Już obecnie odczuwalne jest w Europie spowolnienie przemysłu, duże komplikacje z Brexitem, konflikt wokół włoskiego budżetu. Stany Zjednoczone odczuwają wygasanie efektów pakietu fiskalnego, pat polityczny w parlamencie i skutki rosnącego protekcjonizmu. Chińska gospodarka będzie ulegać dalszemu schłodzeniu. Ogólny obraz dopełni spowolnienie w krajach wschodzących zadłużonych w dolarze oraz wyższe ceny ropy naftowej.

Ponadto należy podkreślić, że:

- niektóre **regulacje podatkowe** obowiązujące od 2019 r. wpłyną na wzrost kosztów działalności gospodarczej w tym dotyczące zasad zaliczania do kosztów uzyskania przychodów wydatków ponoszonych na nabycie i używanie samochodów osobowych w firmie oraz ograniczenie wydatków eksploatacyjnych w przypadku używania samochodu firmowego zarówno do celów działalności gospodarczej jak i prywatnie,
- od 2019 r. obniżona zostanie **stawka podatku CIT** dla małych podatników z 15% do 9%. Każda obniżka stawki podatkowej jest dobrą wiadomością dla przedsiębiorców, ale skierowanie tych preferencji wyłącznie do małych podatników powoduje, że zmiana ta, nie będzie dotyczyć większości przedsiębiorców i tym samym zakres jej oddziaływania będzie bardzo ograniczony,
- **Innovation Box** stanowi drugie po uldze na B+R rozwiązanie mające na celu wsparcie innowacyjności przedsiębiorstw. Wprowadzenie tej ulgi powinno mieć pozytywny wpływ na zwiększenie innowacyjności polskiej gospodarki oraz liczby patentów rejestrowanych w kraju, co w efekcie przyczyni się do wzmocnienia konkurencyjności Polski na arenie międzynarodowej,
- **zmiany w Ordynacji Podatkowej**, które wejdą w życie w 2019 r., związane z raportowaniem schematów podatkowych oraz wzmocnieniem klauzuli przeciwko unikaniu opodatkowania wprowadzą istotne ryzyko biznesowe polegające na kwestionowaniu transakcji korzystnych podatkowo. Firmy będą zmuszone do wnikliwej analizy swoich działań pod kątem ryzyka podatkowego. Brak bezpieczeństwa transakcji może wpłynąć na wydłużenie procesu podejmowania decyzji o podjęciu inwestycji,

- wprowadzenie systemu **Pracowniczych Planów Kapitałowych** co do zasady jest dobrym i sprawdzonym na świecie sposobem na gromadzenie tzw. prywatnej emerytury i zacząć obowiązywać od 1 lipca 2019 roku. Składki będą finansowane przez oszczędzającego w wysokości 2% oraz 1,5% przez pracodawcę. Efektem jednak wzrost kosztów pracy.
- pracodawcy będą mieli możliwość pozostawienia na wyodrębnionym rachunku bankowym części składki z Funduszu Pracy tworząc **Fundusz Podnoszenia Kompetencji i Kwalifikacji** przeznaczony wyłącznie na podnoszenie kwalifikacji pracowników zgodnie z potrzebami pracodawców,
- niestety zostały wstrzymane prace nad nową **ustawą o rynku pracy** zawierające zmiany w oczekiwanym przez pracodawców kierunku dotyczącym zasad świadczenia legalnej pracy na terenie RP przez cudzoziemców oraz przewidujące wsparcie dla mikro i małych przedsiębiorców w rekrutacji pracowników,
- dobrze należy ocenić wchodzące od stycznia 2019 r. do Kodeksu zmiany dotyczące skrócenia **okresu przechowywania dokumentacji pracowniczej** z 50 do 10 lat oraz umożliwiające pracodawcom prowadzenie i przechowywanie dokumentacji w sprawach związanych ze stosunkiem pracy, a także akt osobowych pracownika w postaci elektronicznej,
- negatywnie oceniamy brak systemowych działań dot. cudzoziemców oraz wstrzymanie prac na **projektem ustawy o rynku pracy**, który m.in. zakładał wydłużenie okresu pracy wykonywanej bez zezwolenia na pracę na podstawie oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy przez cudzoziemców z wybranych państw do 12 miesięcy w ciągu kolejnych 18 miesięcy, czy umożliwienie powierzenia pracy cudzoziemcowi na innym stanowisku, po spełnieniu określonych przesłanek,
- **Ustawa o związkach zawodowych**, która wejdzie w życie 1 stycznia 2019 r. była rekordowo długo procedowana, od początku budząc liczne kontrowersje pracodawców. Mimo, że kluczową zmianą jest rozszerzenie zakresu prawa zrzeszania się w związki zawodowe, projekt zawiera cały szereg niekorzystnych regulacji, które są konsekwencją tych założeń zwiększając koszty utrzymywania etatów związkowych i szczególnej ochrony,
- głównym celem proponowanych rozwiązań w zakresie edukacji, które mają obowiązywać od roku szkolnego 2019/20, jest **dostosowanie systemu kształcenia zawodowego** do efektywniejszej

współpracy szkół z pracodawcami. Zmiany nastąpią w prawie oświatowym i ustawie o systemie oświaty. Reforma kształcenia zawodowego otwiera szkoły na lepszą współpracę z firmami. Zaproponowane rozwiązania idą w dobrym kierunku, ale są zdecydowanie niewystarczające. Wyzwaniem jest stworzenie systemu elastycznie dostosowującego się do zmian, w którego centrum powinien być uczeń i zdobywane przez niego umiejętności,

- **Ustawa 2.0 dot. szkolnictwa wyższego**, która weszła w życie 1 października 2018 r. zawiera rozwiązania tworzące warunki dla lepszej współpracy uczelni z biznesem dając szansę na rozwój silnych ośrodków akademickich z potencjałem międzynarodowym,

- **Ustawa o Radzie Dialogu Społecznego** weszła w życie 1 września br., a w odniesieniu do przepisów dotyczących związków zawodowych zacznie obowiązywać od 1 stycznia 2019 r. Zmiany w ustawie o Radzie Dialogu Społecznego, choć do rewolucyjnych nie należą, zwiększyły kompetencje RDS, m.in. o prawo formułowania wniosków do resortu finansów o jednolitą interpretację prawa podatkowego. Niestety nie wprowadzono w ustawie proponowanej zasady konsultacji projektów poselskich i senackich oraz prawa do organizacji wysłuchania publicznego w sprawie tych projektów,

- rządowy **projekt ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych** jest na ostatniej prostej przed skierowaniem do Sejmu. Przeszedł wszystkie uzgodnienia ministerialne i czeka na przyjęcie przez Radę Ministrów. I prawdopodobnie w 2019 roku nowe przepisy zaczną obowiązywać. Regulacja przygotowana przez resort sprawiedliwości zrewolucjonizuje podejście do odpowiedzialności przedsiębiorców (podmiotów zbiorowych) w Polsce. Dotąd zasadą jest, że podmiot zbiorowy podlega karze, jeżeli wcześniej prawomocnym wyrokiem skazano osobę fizyczną działającą w jego imieniu. Teraz całkowicie zrezygnowano z tej przesłanki. Nowe przepisy są niekorzystne dla przedsiębiorców i naruszają ich zaufanie do państwa. Projekt stwarza nieproporcjonalne obciążenie dla podmiotów zbiorowych, na które zostaje przeniesiona odpowiedzialność za sprawcę czynu. Wątpliwości budzi także szereg innych szczegółowych rozwiązań przyjętych w projekcie ustawy, które dotyczą: naruszenia zasady niedziałania prawa wstecz, zbyt szerokiego stosowania instytucji odesłania, niedookreśloności kar i brak jasnych dyrektyw ich wymierzania, braku precyzji w określeniu czynu zabronionego i podstaw jego ścigania, braku wystarczająco precyzyjnych przesłanek zasad i podstaw stosowania środków

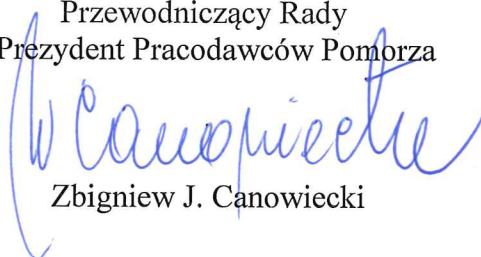
zapobiegawczych, braku celowości regulacji instytucji sygnalistów. W sytuacji, gdy przedsiębiorcom grozić będą kary od 30 tys. zł do 30 mln zł taka regulacja narusza zaufanie przedsiębiorców do państwa.

Zdaniem Rady „Pracodawców Pomorza” do chwili obecnej nie zostały rozwiązane problemy sygnalizowane przez przedsiębiorców na spotkaniach z przedstawicielami rządu czy parlamentu do których należy zaliczyć m.in. :

1. System płacenia podatków wyliczanych na podstawie wystawionych faktur a nie faktycznie otrzymanych pieniędzy (zapłaty) od wielu lat przyczynia się do upadku wielu polskich firm (obowiązuje system deklaracyjny a nie kasowy),
2. Podatek od powierzchni związany z działalnością gospodarczą uniemożliwia elastyczne prowadzenie firmy. Podatek ten w okresie dekonunktury zmusza firmy do likwidacji obiektów produkcyjnych lub ich sprzedaży co znacznie obniża ich potencjał i możliwość szybkiej reakcji na wzrost zamówień o okresie koniunktury.
3. Nierówność podmiotu gospodarczego w stosunku do Urzędu Skarbowego i ZUS. Decyzje wydawane przez US i ZUS podlegają przepisom o natychmiastowej wykonalności , co skutkuje pobraniem należności z konta przedsiębiorcy lub zablokowaniem tego konta. Przedsiębiorca, który nie zgadza się z decyzją w/w urzędów może wystąpić na drogę sądową. Taka procedura może spowodować utratę płynności finansowej i upadek firmy, a wygrana w sądzie nie daje szansy na reaktywację działalności zlikwidowanego podmiotu gospodarczego.
4. Skomplikowany sposób naliczania podatku VAT w Polsce oraz brak jasnych i jednoznacznych zasad naliczania podatku skutkuje podejmowaniem przez Urzędy Skarbowe różnych interpretacji przepisów i zmiany po czasie tychże. Jest to przyczyna wątpliwości co do zasad funkcjonowania podmiotu gospodarczego i przyczynia się w wielu wypadkach do jego upadku.

Rada „Pracodawców Pomorza” zobowiązuje wszystkie ciała statutowe organizacji do prezentowania powyższego stanowiska i podejmowania działań zmierzających do przygotowania propozycji regulacji ustawowych skutkujących zmianami powyższych negatywnych uwarunkowań działalności przedsiębiorców w Polsce.

Przewodniczący Rady
Prezydent Pracodawców Pomorza

Zbigniew J. Canowiecki